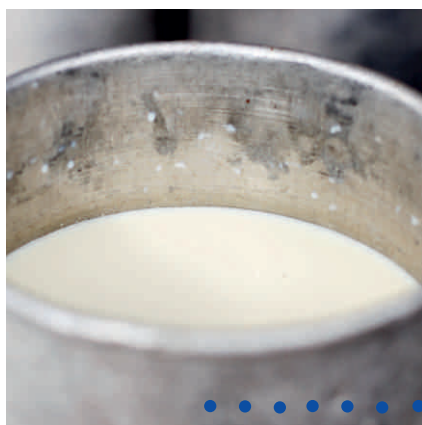


Doc. Ing. Jan Moudrý, Ph.D.



Modelové scénáře finančních dopadů zařazení podílu vybraných skupin biopotravin do veřejných zakázek

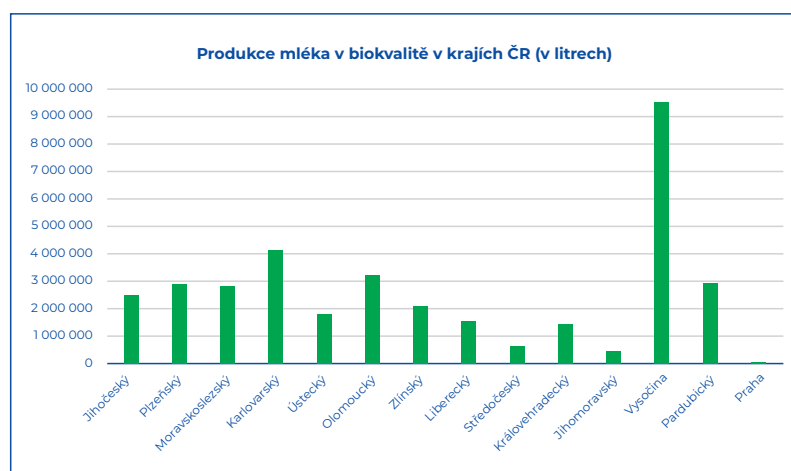


Pro vyčíslení předpokládaných finančních dopadů zařazení podílu biopotravin do veřejných zakázek (odpovídající 5 % finančního objemu), byly vytvořeny modelové scénáře s využitím vybraných skupin biopotravin.

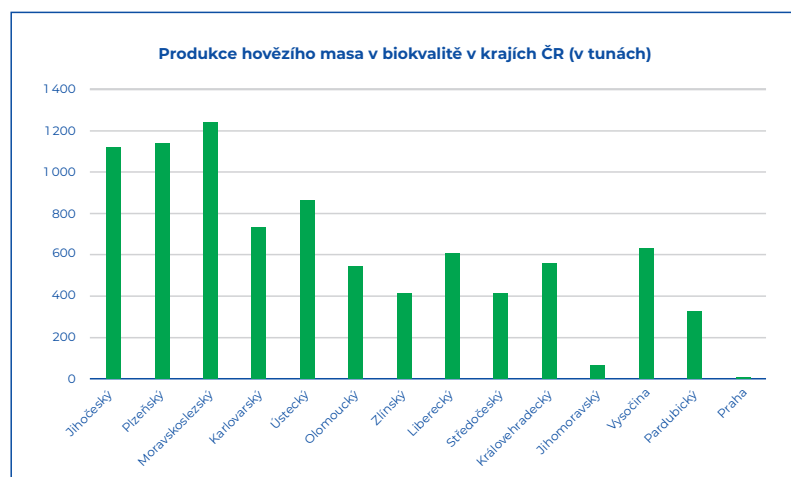
Pro výpočty byla použita data od dodavatelů konvenčního a bio mléka, brambor a hovězího masa z prvního čtvrtletí roku 2025, dále údaje od veřejných stravovacích zařízení (cenové hladiny nákupu konvenční produkce a bioproduktů) získané v průběhu listopadu 2024 až března 2025 a doplňující údaje z projektu NAZV QL24020332 – Potenciál uplatnění bioprodukce a místní produkce v rámci udržitelného veřejného stravování (se začátkem řešení projektu v dubnu 2024).

Pro výpočet byly použity komodity, u nichž je potenciál vyššího využití v rámci institucionálního stravování a zároveň jsou dobře dostupné, přitom je třeba brát v potaz:

- **většina hovězího masa vyprodukovaného v České republice v ekologickém zemědělství se v současnosti na trhu neuplatňuje jako biopotravina**
- **mléko vyprodukované v České republice v ekologickém zemědělství je v biokvalitě uplatněno z části, stále jsou dostupné rezervy v řádu milionů litrů, které jsou odbytý coby konvenční mléko**
- **hovězí maso i mléko v biokvalitě jsou dominantními produkty českého ekologického zemědělství a jsou dostupné ve všech krajích ČR**



Graf 1: Roční produkce mléka v biokvalitě v jednotlivých krajích ČR (Zdroj: ÚZEI, projekt QL24020332)



Graf 2: Roční produkce hovězího masa v biokvalitě v jednotlivých krajích ČR (Zdroj: ÚZEI, projekt QL24020332)

V praxi budou zařazeny i další produkty, lze předpokládat preferenci produktů, u nichž je cenový bonus za bioprodukci relativně nižší (např. obilné produkty – mouky atp.).

Modelové scénáře

Modelové scénáře byly počítány pro teoretickou veřejnou zakázku v hodnotě 10 000 000 Kč. V praxi lze očekávat kombinování jednotlivých produktů tak, aby byl objem nakupované produkce v souladu s reálnou potřebou konkrétních stravovacích zařízení. V každém scénáři je využita jedna konkrétní skupina produktů (1. hovězí zadní, 2. mléko, 3. hovězí – směsné balíčky, 4. brambory), přičemž je počítáno s množstvím, které finančním objemem tvoří 5 % hodnoty zakázky (tedy 500 000 Kč). Toto je pak nahrazeno ekvivalentem v biokvalitě a je vyčíslen nárůst ceny celé zakázky. Ta svým složením (včetně hmotnosti nakoupených produktů) zůstává stejná, pouze místo části konvenční produkce využívá bioprodukty.

U většiny produktů může být cena variabilní, např. v případě hovězího masa hraje vedle původu (bio/konvenční) roli i to, o kterou partii jde, zda je maso vyzrálé, plemeno zvířete atp. U brambor hraje roli ranost, varný typ, stupeň dalšího ošetření (praní, krájení...) atp. Ceny se v průběhu času mění a reagují i na situaci na evropském a globálním zemědělském a potravinářském trhu. Pro výpočty byly použity ceny odrážející současné cenové hladiny.

scénář

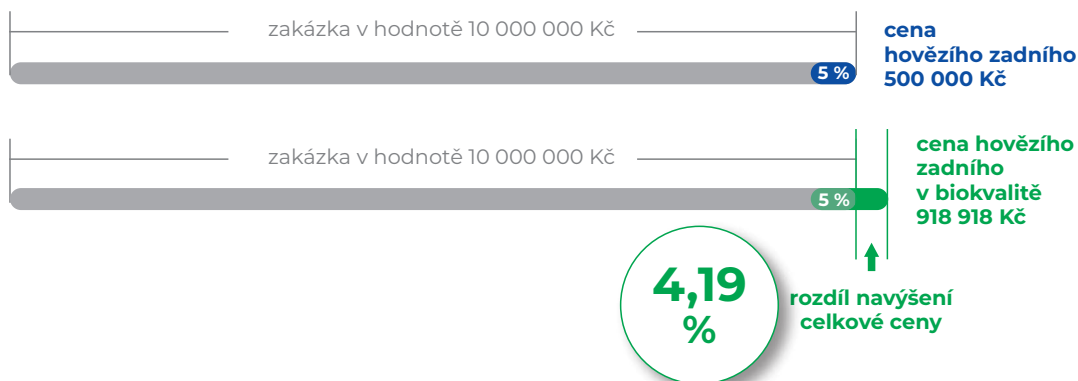
1

Hovězí zadní



Cena konvenčního produktu využitá pro výpočet činí 185 Kč za kg, u bioproduktů byla zvolena cena za vyzrálé hovězí zadní 340 Kč/kg. Jde o koncové ceny s DPH. Ačkoliv je možné sehnat hovězí zadní v biokvalitě i za nižší ceny, pro výpočet byla použita vyšší hodnota, za kterou je tento produkt snadno a běžně dostupný.

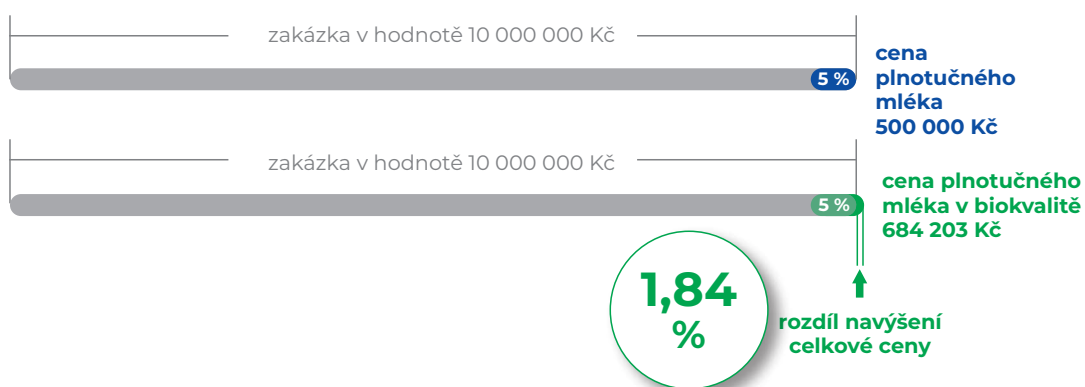
V modelové zakázce v hodnotě 10 000 000 Kč by tedy hovězí zadní v hodnotě 500 000 Kč (5 % ceny) znamenalo 2 702,7 kg (zaokrouhлено na jedno desetinné místo). Stejně množství hovězího zadního v biokvalitě by stálo 918 918 Kč, **celková cena zakázky by se tak z 10 000 000 Kč zvýšila o 418 918 Kč, tedy o 4,19 % na 10 418 918 Kč.**



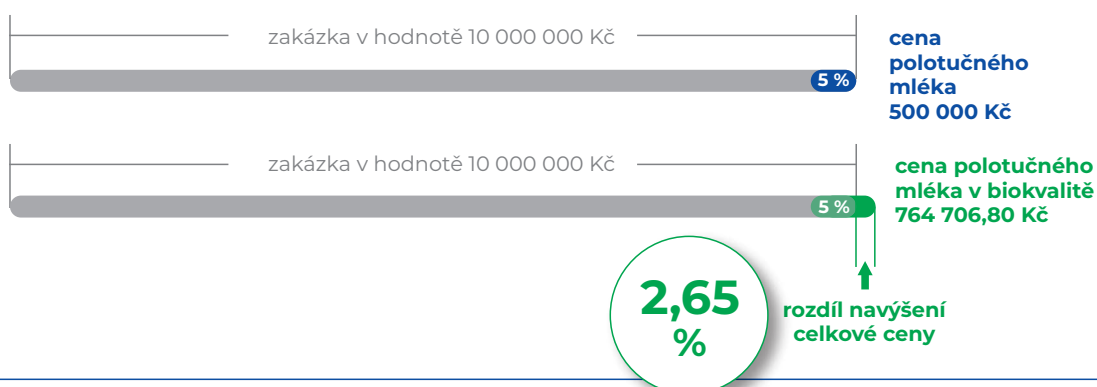


Pro výpočet byla zvolena cena konvenčního mléka (plnotučného) 19 Kč/l, pro mléko v biokvalitě cena 26 Kč/l. Cena konvenčního polotučného mléka by byla přibližně o 2 Kč nižší, stravovací zařízení využívají oba typy mléka, poměr se ale může lišit, proto byl scénář vypočten i pro variantu s polotučným mlékem za 17 Kč/l.

V modelové zakázce v hodnotě 10 000 000 Kč by konvenční plnotučné mléko v hodnotě 500 000 Kč (5 % ceny) znamenalo 26 315,8 litrů (zaokrouhлено na jedno desetinné místo). Stejně množství mléka v biokvalitě by stálo 684 203 Kč. **Celková cena zakázky by se z 10 000 000 Kč zvýšila o 184 203 Kč, tedy 1,84 % na 10 184 203 Kč.**



Rozdíl **u polotučného mléka** by byl mírně vyšší, v modelové zakázce v hodnotě 10 000 000 Kč by konvenční polotučné mléko v hodnotě 500 000 Kč (5 % ceny) znamenalo 29 411,8 litrů (zaokrouhлено na jedno desetinné místo). Stejně množství mléka v biokvalitě by stálo 764 706,8 Kč, **celková cena zakázky by se tak u 10 000 000 Kč zvýšila o 264 706,80 Kč, tedy 2,65 % na 10 264 706,8 Kč.**



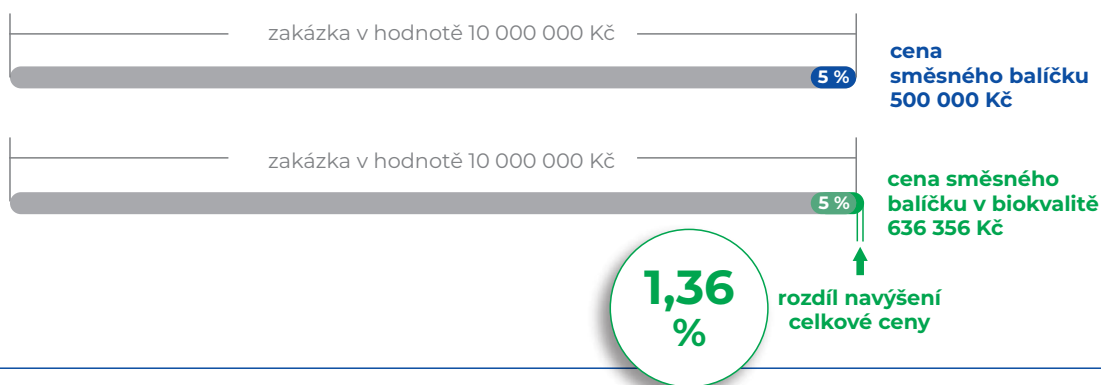
Hovězí – směsný balíček



Z praktických důvodů řada producentů hovězího (zejména střední a malé podniky) preferuje **prodej hovězího ve formě balíčků obsahující směs různých typů masa, případně i kosti (běžně např. hovězí přední, hovězí zadní, kliška, žebro, plec, mleté hovězí, v některých případech i roštěná)**. Toto složení je v praxi dobře uplatnitelné i ve větších stravovacích zařízeních. Cena obdobných balíčků v biokvalitě je o zpravidla o 10 % až 40 % vyšší oproti konvenčnímu ekvivalentu.

Pro výpočet byla zvolena cena konvenčního masa ve směsném balíčku 220 Kč/kg a cena u masa v biokvalitě 280 Kč/kg.

V modelové zakázce v hodnotě 10 000 000 Kč by tedy konvenční maso ze směsného balíčku v hodnotě 500 000 Kč (5 % ceny) činilo 2 272,7 kg (zaokrouhleno na jedno desetinné místo). Stejně množství v biokvalitě by stálo 636 356 Kč. **Celková cena zakázky by se z 10 000 000 Kč zvýšila o 136 356 Kč, tedy 1,36 % na 10 136 356 Kč.**

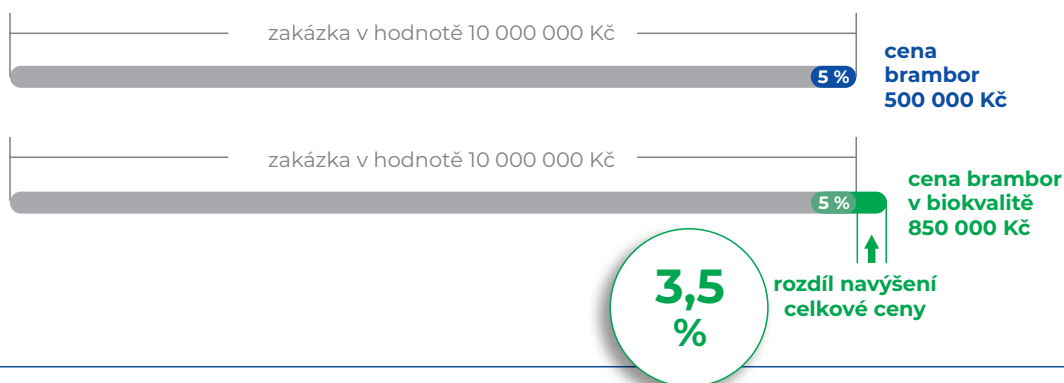


Brambory



U brambor existuje velká variabilita cen daná varným typem, raností, stupněm zpracování, odrudou, sezónními výkyvy a dalšími faktory. Pro výpočet byly použity pozdní brambory, varný typ A, prané. Pro výpočet byla zvolena cena konvenčních brambor 20 Kč/kg a cena u brambor v biokvalitě 34 Kč/kg.

V modelové zakázce v hodnotě 10 000 000 Kč by tedy brambory v hodnotě 500 000 Kč (5 % ceny) činily 25 000 kg. Stejně množství v biokvalitě by stálo 850 000 Kč. **Celková cena zakázky by se z 10 000 000 Kč zvýšila o 350 000 Kč, tedy 3,5 % na 10 350 000 Kč.**



Souhrn scénářů modelujících navýšení ceny veřejné zakázky v hodnotě 10 000 000 Kč zakázek při zařazení bioproduktů v hodnotě 5 % z ceny zakázky

Produkt (jednotka)	Cena za jednotku (Kč)	Množství pro dosažení 5 % z ceny zakázky (konv.)	Cena celkem (Kč)	Navýšení ceny zakázky (Kč)	Navýšení ceny zakázky (%)
Hovězí zadní – konvenční (kg)	185	2 702,7	500 000		
Hovězí zadní – bio (kg)	340	2 702,7	918 918	418 918	4,19
Mléko plnotučné – konvenční (l)	19	26 315,8	500 000		
Mléko – bio (l)	26	26 315,8	684 203	184 203	1,84
Mléko polotučné – konvenční (l)	17	29 411,8	500 000		
Mléko – bio (l)	26	29 411,8	764 706,8	264 706,8	2,65
Hovězí směsný balíček – konvenční (kg)	220	2 272,7	500 000		
Hovězí směsný balíček – bio (kg)	280	2 272,7	636 356	136 356	1,36
Brambory – konvenční (kg)	20	25 000	500 000		
Brambory – bio (kg)	34	25 000	850 000	350 000	3,5

Tab. 1:

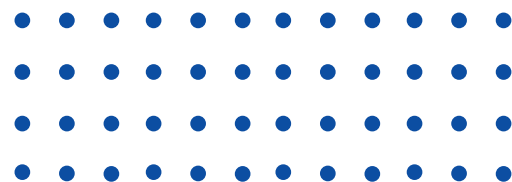
*Hmotnost je zaokrouhlena na jedno desetinné místo.

Souhrn scénářů modelujících navýšení ceny veřejné zakázky v hodnotě 10 000 000 Kč zakázek při zařazení bioproduktů v hodnotě 5 % z ceny zakázky. (Zdroj: vlastní výpočty)

Při zavádění biopotravin v hodnotě pětiprocentního podílu z ceny veřejné zakázky lze při volbě vhodných produktů tedy očekávat nárůst cen v nižších jednotkách procent, přičemž z dlouhodobého hlediska (v návaznosti na očekávané širší zapojení bioproducentů, řešení logistických otázek atp.) lze očekávat spíše snižování tohoto rozdílu.

Doc. Ing. Jan Moudrý, Ph.D. působí jako docent na Katedře agroekosystémů Zemědělské a technologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, dlouhodobě se věnuje udržitelným formám hospodaření a dopadům zemědělství na životní prostředí, včetně implementace biopotravin a lokálních potravin do veřejného stravování. Těmto tématům se věnuje i v rámci řady mezinárodních a národních výzkumných i vzdělávacích projektů. Zároveň působí jako předseda tematické pracovní skupiny Uplatnění lokálních potravin ve veřejném stravování zřízené pod SZIF, místopředseda České technologické platformy pro ekologické zemědělství a předseda Asociace sociálního zemědělství, je členem řídicího výboru poradenské organizace v ekologickém zemědělství PRO-BIO poradenství a pracovních komisí Ministerstva zemědělství pro akční plán ekologického zemědělství v ČR a rozvoj sociálního zemědělství. Je zakládajícím členem evropské organizace Agroecology Europe a členem strategické pracovní skupiny Agroekologie Stálého výboru pro zemědělský výzkum při Evropské komisi.





Aktivity Národní strategie veřejného zadávání České republiky jsou realizovány Ministerstvem pro místní rozvoj ČR a finanční prostředky jsou čerpány z Národního plánu obnovy – Komponenta 4.1 Systémová podpora veřejných investic, Subkomponenta 2 Metodická podpora a modernizace veřejného zadávání.